

40836

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 h.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 1. szám. Nagyvárad. Péntek 1915 január 1.

1915.

Oh szép Jézus ez új esztendőben légy hiveiddel!

Soha az ősi ének olyan mélyen a lelkekből nem szakadt fel, mint 1915 január elsején.

Soha annyi szenvedő lélek nem fohászodott, soha annyi aggódó szív ég felé nem emelkedett, mint most, 1915 hajnalán.

Uram, hallgass meg minket!

Összedölt minden emberi alkotás. A kultura csak arra jó ma, hogy minél tökéletesebb eszközöket találjanak fel az emberek egymás pusztítására. A vasut ma arra jó, hogy egymásra rohanó milliokat minél gyorsabban szállítson a csataterekre. A villamosság parancsokat röpit hegyeken, völgyeken át, hogy millió acélsövből százmillió halál robbanjon családapák, munkabíró férfiak sorai közé. Megfékeztek a tengert, hogy ott is szabadon működhessék a Halál. Urrá lettünk a levegőn s míg a szálló madár eleséget visz kicsi fiainak, a repülő ember bombákat visz magával testvérei megölésére.

Hiányzik, rettentően hiányzik ebből a kulturából valami.

Alkottunk mi ezer szép szabályból összeszótt jogi rendszert is. Kötötték nemzetek nemzetekkel örök érvényre szánt szerződéseket. Most minden ördög gyönyörködhetik benne, mint teszi csuffá a legszebben kicirkalmazott jogszabályokat az ököljog, mint csufolja ki a nemzetközi jog kényes finomságait az erőszak.

Hiányzik ebből az emberi alkotásu jogból is valami.

Kultura és jog: erre a kettőre voltunk mi elbizakodottan büszkék egy év előtt s ma ezeket tiporja lábbal az ember.

A modern ember. Akiről azt hirdették, hogy minél magasabba emelkedik műveltsége, annál jobban megközelíti a békés kulturlény fogalmát. Akinek bizonyos körök felfogása szerint csak szép jogszabályok kellenek s rögtön boldogan fogja tölteni napjait. A modern ember... a modern ember ma föld alatt él, nincs hova fejét lehajtsa s nem tudja, a jövő perében nem terül-e el holtan vagy nem lövik-e nyomorékká.

Hiányzik ebből a modern emberből is valami.

Az üres kultura nem haladás, az üres jog nem béke, a modern ember üres lelke nem méltó arra, hogy Isten képére és hasonlatosságára teremtettnék neveztessek. Üres minden, ha hiányzik belőle az Isten.

Oh szép Jézus, ez új esztendőben légy hivedben!

Töltsd meg a kulturát az isteni fönség lehelletével, hogy a fellegeten túl is: Hozzád emelje. Ne öncél legyen a kultura, hanem az erkölcsi tökéletesedés lépcsője.

Add a jognak az erkölcs, az isteni rend szilárd alapját. Ne rideg parancs legyen a jog, ne üres formula a nemzetek megegyezésre, hanem az isteni eredetű erkölcs krikristályosodása.

És az embert, a modern embert, mikor porba omlik minden emberi alkotás, emelje föl az egyetlen, az isteni eredetű valóság: a vallás. A hit győzze le a szenvedélyt, az alázatosság emelje föl a lesujtottakat, a vallás vigasza adja vissza a

lángba boruló világnak a szeretetet.

Uram, hallgass meg minket. Adj győzelmet igazságos ügyünk villogó fegyvereinek, dicsőséget e sokat szenvedett népnek. A kereszt a szenvedés jele, de a győzelemé is. Jézus keresztje alatt Jézus szívének ajánljuk ma magunkat. Vele tanultunk szenvedni, vele fogunk győzni is. Egyének és nemzet egyaránt.

De csak Vele, senki mással e világon!

*

A király hadparancsa.

A hivatalos lap élén Őfelsége következő hadi- és hajó-hadparancsa jelent meg:

A múltó évnek öt hónapja óta küzd a monarchia a reá és hü szövetségesére kényszerített háboruban a nagyszámu hatalmas ellenséggel.

Visszapillantván hadseregem és hajóhadam állhatatos kitartására, örömteljes harckészségére, a jövő hadi év kilátásai azt a felemelő bizakodást nyújtják, hogy Ausztria és Magyarország harcos fiaai a szárazföldön és a tengeren a legnehezebb megpróbáltatásokat is, a melyeket a háboru katonai eredményeire ró, a haza javára becsülettel fogják viselni.

Fájdalomteljes hálával emlékszem azok nagy számáról, kik életüket áldozták a véres küzdőtéren igaz ügyünkért s legmelegebb elismeréssel üdvözlöm vitéz katonáimat abban a reményben, hogy Isten segítségével az új év győzelemre fogja őket vezetni.

Bécsben, 1914. december 31-én.

Ferenc József.

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.
Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek.
Hadi felszerelések; Dr. Jáger alsóruházat, keztyük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik. **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

A miniszterelnök a harctéri helyzetről.

Tisza István miniszterelnök *Hlatky* Endre és *Miskolczy* Ferenc főispánokhoz a következő táviratot intézte:

Budapest, december 31. Krosznog és Jaslóg elöretolt jobb szárnyunk ellen az ezáltal erősen fenyegetett orosz vezetőség tetemes tulerőt vont össze, amely elől csapataink veszteségek nélkül rendben Sáros- és Zemplén vármegyék határszéléig vonultak vissza, ahol az ellenséget megállították és bevárják az utban lévő erősítéseket; ezek a mozdulatok a nagy orosz harctér kedvezően fejlődő eseményeinek egyik mozzanatát alkotják, az oroszok ellentámadásait minden más ponton nekik okozott nagy veszteségekkel vertük vissza. A mi Tomaszovtól keletre és északkeletre folyó offenzívánk biztosan halad előre, az uzsoki szorosból teljesen kivertük és galíciai területen nyomjuk tovább az ellenséget, remélhetőleg mielőbb kiverjük a Bereg- és Máramarosmegyék északi határszéléig visszanyomott ellenséges csapatokat is. Alapos a remény, hogy hazánk belsejébe irányuló orosz offenzívától nem kell tartani. — A déli harctéren a montenegróiaknak jelentéktelen és könnyen visszavert támadásaitól eltekintve, szünet állott be. Hazánk területén nincs ellenség, csapataink kiegészítése és helyreállítása kedvezően folyik. **Tisza.**

A világháború.

A német front áttörhetetlen.

Berlin, december 31. Schreibershofen órnagy, a Vossische Zeitung katonai munkatársa, a nyugati harctéri helyzetről a következőket jelenti:

— A nagy francia-angol offenzíva, a melyet Joffre december közepén kezdett meg, véglegesen meghiúsult. A francia főhadvezér úgy vélekedett, hogy a németek kénytelenek lesznek az általános orosz támadás feltartóztatása céljából nyugatról keletre vinni jelentékeny haderőt s így meggyengítik a francia harctéren levő seregeiket, úgy hogy Flandriában és a francia harctéren a biztos eredmény reményével lehet megkezdeni a támadást.

— Mivel Joffre nem tudhatta, hogy a nagyon hosszú harc vonalnak melyik részéről vonták el a németek a keletre szánt haderőket, az egész fronton elrendelte a támadást. Az egyesült francia-angol sereg ereje ily módon elforgácsolódott és sok egyéb körülmény mellett ennek köszönhetik a franciák és angolok, hogy támadásuk mindenütt összeomlott. Tagadhatatlan, hogy a szövetségesek az utóbbi időben súlyos veszteségeket szenvedtek. Joffrenak le kell mondani hszsszu időre arról, hogy áttörhesse a német frontot. (N. W. Journal.)

A angolok cuxhaveni kudarcukról.

Kopenhága, december 31. (M. T. I.) A National Tidende jelenti: Londonban nem tartják valószínűnek, hogy Cuxhaven bombázása oly nagy kárt okozott volna, a mely arányban volna a kockázattal és a költségekkel. Örömmel állapítják azonban meg, hogy a léghajók nem alkalmasak nagyobb kárt tenni, legfeljebb erkölcsi hatást gyakorolhatnak és földérítő szolgálatra használhatók.

Kopenhága, december 31. (M. T. I.) A Berlinske Tidende jelenti Londonból: A Cuxhaven ellen megkísérelt angol támadást

mindenféle győzelmi kommentárral kísérik, a melynek a támadást a háború legnagyobb aviatikai teljesítményének mondják és kijelentik, hogy a sűrű köd akadályozta meg, hogy még nagyobb sikereket nem lehetett kivívni. Bebizonyult — mondják a kommentárok, hogy a Zeppelinek katonai szempontból használhatatlanok és nem képesek a repülőgépek támadásait megakadályozni.

A Wolff ügynökség ehhez a következő megjegyzést fűzi: Léghajóink értékének leszállítására irányuló ezen kísérlet nyilván csak arra való, hogy kissé megnyugtassa az angolok idegeit.

A japán-orosz barátság.

London, dec. 31. (M. T. I.) A japán követség közli a Reuter-ügynökséggel, hogy azok a hírek, mintha Oroszország a Sachalin-sziget orosz részéről lemondana Japán javára nehéz tüzéség ellenében, nem vehetők komolyan.

A követség ehhez megjegyzi, hogy mindaz a segítség, a melyet Japán nyújthat és a melyet nyújtani szándákában van, annak a szíves viszonynak az eredménye, a melyben Oroszország Japánnal áll és nevezetesen azzal a körülménnyel magyarázható hogy mindkét ország közös ellenség ellen küzd. Az ilyen támogatás nem függ össze valami politikai üzlettel, vagy területszerezéssel. Ez az eljárás különben kárára volna annak a baráti viszonynak, a mely a két ország között fennáll, de ellentétben állana a két ország közvéleményével is.

Mindkét ország tartósnak tekinti a portsmouthi békét és az 1907. és 1909. évi szerződések által teremtett helyzetet és teljesen meg van elégedve a fennálló megállapodásokkal.

A németek támadása a franciák ellen.

Rotterdam, december 31. A „Daily Mail” jelenti Calaisból tegnapi kelettel:

Erős német hadosztályok vehemens támadást intéztek a Bethune—Calais vonal ellen és több fontos ponton áttörték a vonalat. Másik heves támadás Fest-Hubert és Givenchy mellett volt, a hol indusok védtek az az angol lövészárkokat. Több óras elkeseredett harc után a németek győztek. Ekkor angol és francia ezredek vonultak a németek ellen. Rettenetes tusa kezdődött, szuronnyal, késsel támadtak egymásra.

Reims ostroma.

Berlin, december 31. A németek ismét nagy hevességgel ostromolják Reimst. A német tüzéségi hadállások már egészen közel vannak a városához.

Armentières pusztulása.

Kopenhága, december 31. A Politiken harctéri tudósítója jelenti Boulogneból: Armentières bombázása a múlt hét végén érte el tetőpontját. Péntek estétől szombat reggelig több mint ezer gránát esett le a városba. A pusztulás leirhatatlan.

Orosz hydroplánok támadása Midili ellen.

Bécs, december 31. A „Times” pétervári tudósítás nyomán leírását adja annak az izgalmas küzdelemnek, amely orosz hydroplánok és az egykori német „Breslau” eirkáló között ment végbe. A török eirkáló Szebasztopolnál szemközt Cherson világító tornyánál a kis öbölben éppen el akart fogni egy orosz bárkát, mikor hirtelen, mint a sáskaraj emelkedett fel az öbölből egy orosz repülőgépflotha és a Midili fölébe került.

Egy orosz eirkáló is közeledett szédítő sebességgel. Az orosz hydroplánok bombákat hajgáltak a Midilire, a mely nagyon ügyesen manővrozott és ágyuit az üldöző orosz repülőgépekre irányította. Közben a Midili észrevette az orosz eirkálót és teljes gőzzel utnak indult. Nagy gyorsaságának köszönheti, hogy kijutott nyílttengerre és hogy az orosz repülőgépek bombái nem tettek benne nagyobb kárt. Legalább a repülőgépekről nem lehetett megállapítani, hogy a török eirkálót komolyabb baj érte volna. Több mértföldre üldözték az orosz hydroplánok a Midilit, azután visszatértek Szebasztopolba. (Zeit.)

Egyiptom szultánját elrabolták?

Berlin, december 31. Egyiptom benszültött törzsei között az a hír van elterjedve, hogy egy Zeppelin elrabolta Huszein Kemalt, Egyiptom új szultánját, amikor a koronázásra ment. A szultán kísérete úgy megremült a Zeppelin hirtelen támadásától, hogy nem is próbálták lövöldözni a léghajót Huszein helyébe állítólag már új szultánt rendeltek ki az angolok.

Románia és Bulgária megegyeztek.

Bécs, december 31. A Vossische Zeitung jelenti Pétervárról: A „No-

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

voje Vremja" diplomáciai forrásból arról értesül, hogy Bulgária és Románia között az utolsó időkig félreértés volt, amely azonban most főtartás nélkül megszűnt. Kiderült ugyanis, hogy a két állam politikai érdeke teljesen azonos. Bulgáriában Bratianu román miniszterelnöknek politikai irányáról tett legujabb ki-jelentései megnyugvást keltenek.

Előnyomulásunk a Kárpátokban.

Munkács, dec. 31. (Az Est munkatársa jelenti:) Csapatunk tegnap erős oldaltámadást intéztek az ellenség alsóvercei állásai ellen. Az ütközet a mi győzelmünkkel végződött és a 260-ik orosz gyalogezred, a mely Ungból a minap Alsóvercekre vonult vissza, bár megerősítéseket kapott, kénytelen volt kelet felé menekülni és az oroszok felsővercei állásához csatlakozni.

A Kárpátokban, részben közel az országhatárhoz, részben pedig már a galíciai lejtőkön még a következő orosz ezredek vannak: Libuchova és Dostoka körül áll a száztizenkettedik ezred két zászlóalja, Volóc felől a vasuti töltés mindkét oldalán vonult fel, a 309., 310., 311-ik ezredek pedig Toronya és Majdánka között vonultak fel. A 136-ik ezred, amely azelőtt Alsóverceken táborozott, Turkára vonult vissza.

Üdvözlét Przemyslbe.

Hogy élnek a bekerített várban.

Az a meleg, szívből fakadó, hazafias és bámulatos bizalommal telt üdvözlét, amit a Przemysl várban szerkesztett Tábori Ujság küldött a nemzet minden fiához, kitűnő például szolgálhat azoknak a csüggedőknek, akik kétségbeesésükben olyan híreket terjesztenek, a melyek a könnyen hívőket és kishitűeket valósággal megrémítik.

A Tábori Ujság újabb száma, amelyet szintén repülőgépen szállítottak ki egyik osztrák lapnak a cikkét közli, ebben lelkes hangon üdvözlöi Przemysl hős védőit. Az osztrák lapot a megjelenés után azonnal egyik pilóta hatalmas byplánján vitte be a körülzárt várba.

Az üdvözlő cikk nemesak üdvözlét a vár hős védőinek, hanem egyben tájékoztató hazájuk közhangulatáról, az itteni és a különböző hartereken lefolyt eseményekről.

A cikk üdvözlő része a következő:

Üdvözlét hazájukból! — ez az, amire mi tulajdonképpen súlyt fektetünk. Ebben az üdvözlésben legyen kifejezve, hogy miesoda érzelmekkel gondolunk mi a przemysli hősökre. Már amennyiben szavakkal egyáltalában vissza lehet adni legszívélyesebb, legforróbb érzelmeink keverékét. Mert ez esetben szegény a nyelvünk ahhoz, hogy rövid sorokban kifejezésre juttathassuk mindazt, a

mi bennünk végbemegy, valahányszor viharverte és véráztatta Galiciánk dicső várára gondolunk. A büszkeség az, ami bennünk először megmozdul, valahányszor tekintetünk észak felé révedez. A büszkeség, amely hevesebb dobbanásra készíti szívünket, mert valahányszor Przemyslire gondolunk, mindig eszünkbe jut az a valóban hősökre valló védelem, amelynek folyományaképpen mint a megtörhetetlen erő jelképe maradt meg nekünk a vár. De hazafias büszkeségünk mellett a személyes rokonszenv meleg érzelmei is áthatnak bennünket a hősök azon serege iránt, amely ott messze, előretolt állásában az ellenség közepette őrt áll Ausztria és Magyarország kapuja előtt.

Nem ismerjük őket, a hősöket, nem tudjuk hányan vannak s hogyan hívják őket. De azért ők valamennyien, kivétel nélkül, az ezredestől a gyalogosig olyan közel állanak hozzánk, akárosak régi kedves barátunk és támaszunk. Feltétlen bizalommal eltelve tekintünk Reájuk és hősi munkájukra és gondolatban hálással szorítjuk meg vitéz férfizegüket.

A cikk további része méltatja a várórség hősies magatartását s az ország közönségének bizalmát, meggyőződését tolmácsolja, hogy nemsokára újból fel lesz mentve ez a hatalmas védbástyánk.

Mind lázas várakozással lesik — ugymond azt a pillanatot, amikor újra átharsan széles Ausztrián és Magyarországon a mámoros diadalhír: Przemysl másodszor is fel van szabadítva!

A pilóta által kihozott Tábori Ujságból különben azt is látjuk, hogy egészen normális az élet az oroszoktól körülkerített Przemyslben; a katonaság még kedélyeskedésekre is szakíthat időt.

Amíg itthon minálunk minden harmadik ember kezét tördelve sikong, hogy mi is lesz velünk, Przemyslben tényleg rendeznek, hogy az ágyudorej mellett némi változatossággal szórakoztassák a hős küzdőket.

Erről a következőképp értesíti olvasóit dr. Molnár Kálmán főhadnagy lapja:

„A szegedi honvédszenekar vasárnap délelőtt 10 órától 11-ig tényleg ad a Rynkertéren.

A várat védő katonák között tulnyomó számban vannak a magyar honvédek és népfelkelők s így azt hinné az ember, hogy otthon van Magyarországon, valamelyik nagyobb kaszárnyában.

Jellemző a Przemyslben levő magyar katonák nemes gondolkodására, hogy a Przemysl védelmében hősi halált halt m. kir. honvédek és népfelkelők özvegyei és árváinak támogatására gyűjtést indítottak s a tisztikar és legénység már eddig is 21472 korona 72 fillért adakoztak a szép célra.

Nem fejezhetjük be méltóbban a radiogramokat, verseket, tárcát s más érdekes közleményeket tartalmazó érdekes Tábori Ujságra vonatkozó cikkünket, mintha a dec. 20-iki szám alábbi kis cikkét egész terjedelmében adjuk:

Az oroszok Miklós napja.

Ma van a békevár nevenapja! Az ő tiszteletére a gyönyörű tiszta időben ma (19. é.) délelőtt megjelent Przemysl felett egy orosz repülőgép s bombákat dobott alá.

Az egyik bomba megölt egy anyát, karjában tartott csecsemőjét és még öt kis gyermeket.

Az orosz fővezér megtáviratozhatja a névnapját ünneplő békevárnak:

„Az orosz seregek ugyan az egész vonalon visszavonulóban vannak, de a repülőgépből lebocsátott egyik bombának sikerült egy anyát csecsemőjével s öt kis gyermeket összeszaggatni. Üdvözlégy Békevár!

Hogy semmisült meg egy orosz tüzerűteg.

B. alezredes a s...i csatában. Még a gránát sem fogja a váradi fiukat.

B. főhadnagy, kiről már volt alkalmunk írni, jelenleg Nagyváradon tartózkodik s csak pár nap múlva indul vissza az oroszok halálmezejére, érdekes dolgokat mondott el a nagyváradi tisztekről és katonákról. A sok valóságos legenda közül alább adunk egyet, melynek hőse B. B. alezredes. B. F. főhadnagy, aki az alezredesnek egyik századparancsnoka, a következőképpen mondta el a fölötté izgalmas esetet.

— S. felé vonultunk vissza. Éjjel két órakor indultunk s reggel 7 óráig szakadatlan menetelésben értünk el Z.-ig. Utunkban egyetlen embert sem láttunk. A S. két pontján őreink semmit sem vettek észre. Mintegy két kilométerre Z.-től puskaropogás lepett meg bennünket. A golyók azonban még csak közelünkbe se jutottak s mi tovább mehettünk. A z i vasuti átjáróhidhoz értünk el. B. a zászlóaljat igen óvatosan a hid alatt vezette keresztül. Mikor a folyó tulsó partjára értünk, mintha meglevenedett volna minden szikla s az ördögök szabadultak volna fel, irtózatossá bomblés, recsegés, dörgés tört ki és csak úgy ömlött zászlóaljunkra a srappell. Megleptek bennünket. Jól belőtt területen álltunk. Az első pillanatban féltem, hogy a legénység megrémül s ez a legnagyobb veszedelem lehet, mikor megrendül B. alezredes hatalmas hangja:

— Állj!

Ugy állottak katonáink, mintha szobrok lettek volna.

— Feküdj! Hangzott az újabb vezényszó és az egész zászlóalj egyszerre terült el a földön. Egyedül B. alezredes maradt állva s szinte hátborzongató hidegvérrel sétált a katonák között, miközben csak úgy röpködött körülötte a golyó.

— Nem kell félni fiúk! A lélekjelenlét a fő.

Mig mi tétlenül voltunk kénytelenek várni a következményeket, tüzérűtegünk az orosz tüzérűteggel szemben lévő dombra akart

Újévi cukorka és csokoládé-vásár

Román karácsonyra nagy választék cukorkákban, Kugler, Gerbeaud, Bonbonok budapesti árakkal, újévi cukorkákban óriási nagy választék.

ASZÓDI Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti csokoládékirály fióküzletébe.
Telefon sz. 635. Postai küldések naponta. Telefon sz. 635.

feljutni, hogy elnémitsa a halált okádó ágyukat. Ez a terv sajnos, nem sikerült a tüzésnek, mert egy fehér főkötős vén asszony elárulta őket. Ezt a sátánt sikerült nekünk késrekeríteni s alaposan megbüntetni. Most valószínűleg a cimborái közt rendezhet árulást odalent.

— Át kell kelni a S.-n.!

Derékig gázoltak a katonák a vízben, de szépen átjutottak. Én, hogy az orosz tüzerek célpontját eltérítsem, egyenesen a hidra mentem néhány emberemmel és ott keltem át. Eközben szidott az alezredes, de nem volt baj, mert tényleg sikerült két ágyu tüzét magamra terelni, még pedig minden baj nélkül. A folyón átkelve, a hegy lábánál huzzuk meg magunkat, ahova eredménytelenül pocsékolta az orosz a lövedékeit. Tüzereink a nagy tüzben észrevétlenül tűntek el, úgy hogy mi is aggódni kezdtünk. Másfélóra mulva egyszer csak közvetlen az orosz tüzerek mögött kitűnően fedett helyről irtózatosságot ágyutűz vette kezdetét.

— Ezek a mi tüzereink! Ugráltak fel a fiúk s puskát ragadva rohanni akartak a muszka tüzerek állásai felé. Alig lehetett őket visszatartani.

— Most már rendben van muszka tüzés, mondtuk egymás közt. Közben szakadatlanul bömböltek a mi ágyuink. Alig hangzott el az első lövés, már megszűntek működni az oroszok. Előbb még kísérletet tettek, hogy pozíciót változtassanak, de már mire ez sikerült volna, egy ágyujok sem volt használható.

Mi magunk sem hittük, hogy ennyire sikerült az oroszot itt ezen a kedvezőtlen terepen megverni, egyedül B. alezredes mondta:

— Ennek így kell lenni mindenütt!

Mikor tovább folytattuk utunkat, örömmel konstatáltuk, hogy sebesültünk alig van. Halottunk egy volt, az a fehér főkötős satrafa.

A legszebb kórházvonat Nagyváradon.

Tegnap délután a monarchia legszebb és legtökéletesebb kórházvonatja robogott be a nagyváradai pályaudvarra. A kórházi vonatot pár hét előtt hozták forgalomba s azóta igen nagy szolgálatokat tett a hadseregnek.

A ritka kényelemmel felszerelt vonatot Csernoch János létesítette a Kasszelik-féle alapból, ezért a kórházi vonatot Kasszelik-vonatnak hívják.

Tegnap délután 3 órakor érkezett be Nagyváradra a vonat. A pályaudvaron igen sok érdeklődő nézte meg a vonatot, mely 150 sebesülttel érkezett. A vonaton voltak gróf Almássy Pál és Beniczky grófnőn kívül egy római katolikus lelkész és több ápoló-apáca. A sebesülteket a Kárpátokban folyó harcokból hozták és vitték tovább Erdélybe.

A ritka vonat felszerelése valóban a kórházi vonatok legtökéletesebbje. Nemcsak a kórházi kellékeket találjuk meg rajta, de ott találjuk az izléses kis kápolnát is, melyben fel van állítva az oltár, ahol a vonat lelkésze naponként misét mondhat. A vonat karácsony éjjelén is utban volt és hogy

a betegek is részt vegyenek az éjféli misén, a vonat lelkésze megtartotta az éjféli misét.

Nagyváradon csak rövid ideig időzött a vonat s aztán folytatta útját Erdély felé.

Az új polgári perrendtartás életbelépett.

A törvénykezés terén mélyreható átalakulás történt ez év első napján: életbelépett az új polgári perrendtartás. Ez a változás oly nagy, hogy a legnehezebb feladatok elé állítja az ország egész jogászközönségét.

A törvényszéken már napok óta folytonos költözködés folyik, a rend teljesen megváltozott.

Az új törvény teljesen megváltoztatja a törvénykezést a törvényszéken, mert oda is behozza a szóbeliséget a régi írásbeliség helyébe. A járásbíróhatóság hatáskörét nagy mértékben kiterjeszti az új törvény, mert 2500 koronáig minden per a járásbíróhoz tartozik. A váltóperek is átmennek a járásbíróhoz, a telekkönyvi ügyek is.

A szóbeli eljárás behozatalával megszűnik az az anomália, hogy az 1000 koronán felüli perekben a felek nem kerültek a bíró elé, hanem csak írásban nyújthatták be perirataikat.

Az ügyvédek munkáját nagyon megnehezíti az új törvény, mert a törvényszék előtt csak ügyvédek tárgyalhatnak, ügyvédek nem, és nem készíthetik el perirataikat otthon, hanem szóbeli tárgyaláson kell előadni, ami sokkal több időbe kerül s lehetetlenné teszi, hogy forgalmasabb irodával bíró ügyvédek maguk láthassák el összes ügyeiket, hanem rá lesznek utalva, hogy megosszák a pereket helyetteseikkel.

Az új rend tekintetében szükséges megállapodások létesítésére az ügyvédszövetség osztályelnöke rendkívüli ügyvédgülésre hívta össze tagjait január 2-ára, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

Az új polgári perrendtartásról és a törvénykezési illetékekről szóló törvények a mai napon lépnek életbe. Ezek a törvények melyek az igazságszolgáltatásban sok és nagy változást idéznek elő, az ügyvédekre fokozott terheket és felelősséget rónak. Ezért több oldalról felhangzott az a kívánság, hogy a változott viszonyok szükségessé tennék az ügyvédek egyöntetű megállapodását, abból a célból, hogy ezekkel a kívánságokkal és az új helyzetben előállott kérdésekkel foglalkozhassunk: az országos ügyvédszövetség nagyváradai osztályát 1915. évi január hó 2-án délután 5 órára az ügyvédi kamara tanácstermében tartandó rendkívüli osztályülésre ezennel összehívom és arra az ügyvédszövetség t. tagjait ez uton hívom meg. Nagyváradon, 1915. évi január hó 1-én. Dr. Adorján Emil osztályelnök.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kaphatók.

Solymossi Márton a Jobbkéz egyesületnek.

Nagyvárad műszerető közönségének bizonyára élénk és kedves emlékezetében van Solymossi Márton, a kitűnő műkereskedő. A legfényesebb sikerű nagyváradai kiállítások rendezése fűződik az ő nevéhez, a legtöbb nagyváradai szalon olyan festményekkel ékeskedik, amelyeket ő hozott Nagyváradra.

Solymossi Márton most megmutatta, hogy nemcsak akkor gondol Nagyváradra, amikor itt kiállítást akar rendezni, de akkor is, amikor neki kell áldozatkészséget gyakorolni. Nobilis és humánus ötlette ugyanis egy értékes festményt küldött ajándékba a Jobbkéz egyesület részére, a mely Pallay Lajosné, az egyesület buzgó elnöknője címére tegnap érkezett meg s melyet az egyesület nagy örömmel fogadott.

A kép egy bájos magyar idill: *Reöczey* Istvánnak, Neográdi Antal, az ecsettel dolgozó poéta egyik legkitűnőbb tanítványának munkája, amely bármely uri lakás díszére válhatik. A festményt a Jobbkéz Egyesület ki fogja sorsolni, előzőleg pedig közszemlére teszi ki.

Solymossi Márton ezzel a gavallériájával ismét gyarapította jó hírét és becsületét Nagyváradon, amelynek közönsége a jótékony eélnak eme tett szolgálatát bizonyára teljes méltánnyal fogadja.

A HÁBORU

sok minden, értéknek kikürtölt jelszó ürességét bebizonyította. Vezérkedésre vágyó alakok egyszerre elhallgattak, nagyhangon nemzetközieskedő lapok hirtelen más hangnemre tértek át s a velük született gyűlölködésüknek legfeljebb a sorok közt, meglapulva próbálnak kifejezést adni.

Olyan időt élünk, a mikor bebizonyosodik, melyik érték igazi, melyik hamis.

A keresztény sajtó

az egyedüli, melynek nem kellett egy jottát sem igazítani sem elvein, sem nyilvános hitvallomásán. A krisztusi igazságok igazok maradnak a béke csöndes munkájában éppen úgy, mint az ágyuk dörgése közepett. Ezekben az igazságokban birja létének alapját a

TISZÁNTÚL

is, Biharmegye és Nagyvárad keresztény napilapja. Elveikért küzdöttünk és küzdünk tovább is: a keresztény Magyarországért, a keresztény magyar népert. Meggyőződésünk, és ezt minden nap jobban igazolja, hogy Magyarország a háboruban csak mint keresztény ország győzhet, a békében csak mint keresztény ország boldogulhat.

Ezeket az eszméket szolgáljuk háboruban és békében egyforma meggyőződéssel és lelkesedéssel, támaszkodva közönségünk egyre növekvő, lelkes, igaz, meggyőződéses táborára.

Az új év előtt kérjük közönségünket, támogassa és terjessze lapunkat egyre szélesebb körben.

A keresztény sajtó támogatása biztos megalapozása a keresztény Magyarországnak.

HIREK

Boldog újévet!

Az elmúlt év borzalmai átalakították a társadalom képét, romba döntötték azt a világnézetet, amit a modernség alkotott s megalkottak egy jobb, igazabb világfelfogást, melynek általános képe most van kialakulóban. A csatatereken nemcsak hadseregek pusztultak el, hanem a modern ember jel-szava is.

A magát büszkén modernnek nevező világfelfogás megcsinálta a maga uralkodó eszméit, melyben a lehangosabban kiáltó volt; a nemzetköziség és a kultura eszméje s e világfelfogásból kivolt hagyva a mindent bölösen intező Isten gondolata. Mint az istenítélet, úgy harsogott bele ebbe a mondva csinált világba a világháboru harsonája, mely megbontotta s nemzetekre tagolta a népeket ép úgy, mint a babiloni torony építésénél s most népek támadnak népek ellen. A nemzetköziség eszméje elmúlt, mint egy fántom.

És a kultura hol van? A mindenható kultura nem tudta megakadályozni, hogy az emberek százezrei ne hulljanak el egy irtóztató mérkőzésben, melynél irtóztatóbbat nem ismer a világtörténelem. Az öldöklésben, a lövészárkokban nincs kultura, csak emberek vannak, akik az ősi emberi ösztönök vad erejével törnek egymásra.

A most születő világ lelki képét még nem ismerjük, az még egy chaosz előttünk, melyből lassan bontakozik ki a legújabb a legmodernebb világ psychéje. Az új világlelék vonásainak megalakításában nagy szerepük lesz azoknak, akik a lövészárkokból jönnek vissza s elhozzák közénk azt a szellemet, mely őket e hosszú harc alatt lelkesítette.

A lövészárkokban, a vértől ázott csatamezőkön nincs többé osztálykülönbség. Demokraták és arisztokraták harcolnak egymásért és egymással s összetelődő vérük bitorával festik meg egy jobb kor hajnalát, melyben az osztályok megtanulják egymást jobban becsülni és egymást jobban támogatni.

Az újév hajnala egy jobb kor kezdetét jelzi, melyben felébrednek az ősi, keresztény Magyarország erényei. Új gondolatok, eszmék születnek, melyek átfogják járnai a szíveket, megfogjuk tanulni jobban szeretni egymást itt a haza határain belül osztály- és nemzetiségi különbség nélkül. Az új esztendő egy új Magyarország születési éve lesz, melyben az Isten gondolata fog uralkodni s a magasabb, fenköltebb, egyedül igaz eszmék veszik át újra uralmukat. Jobbak leszünk, tehát boldogabbak. Ebben a reményben köszöntjük olvasóinkat s kívánunk boldog újévet!

A mai ünnepen a szokásos időben lesznek az istentiszteletek a templomokban.

A székesegyházban a nagy misét d. e. 9 órákor Grócz Béla prépost-kanonok, püspöki helynök tartja és dr. Mazurek Gyula szentszéki jegyző mondja az ünnepi beszédet.

Magyarország felajánlása Jézus legszentebb Szívének.

Ma este 5 órákor ajánlja fel egyházmegyénk főpapja gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök egyházmegyéjét, városunkat, mindnyájunkat Jézus legszentebb Szívének, könyörögve, hogy fogadja el sajátjának s védje, oltalmazza az egyházmegyét a legszentebb Szív, mint sajátját.

Ma este egy mélységes értelmű vallási eselokmány színhelye lesz a székesegyház, amiben részt veszünk mindannyian. Átérezzük mind, hogy ebben a háboruban az fog győzni, aki legjobban tud imádkozni.

Nagy szorongatásaink szenvedése büntetés elkövetett bűneinkért.

Az ország szenvedése az egész nép bűneinek büntetése, tehát Magyarország egész népének kell bűnbánatot tartania s ki kell fejeznie jobbagyi hódolatát az Ur Jézus Krisztus előtt.

A felajánlási ájtatosság szentségkítéttel veszi kezdetét.

Az egész közönség éneklí a Boldogasszony Anyánk kezdetű egyházi éneket, majd elimádkozzák a Szent Szív litániát s azután a felajánlási imát. Szentségbetétel után a Hymnuszt éneklí az egész közönség.

* Tisztelgés a megyéspüspök-nél.

Az új év alkalmából tegnap délelőtt tisztelgett a káptalan az egyházmegyei papság helybeli tagjaival és a szerzetes rendekkel gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök előtt. Az üdvözlő beszédet Grócz Béla prépostkanonok, püspöki helynök tartotta, aki beszédét azzal kezdte, hogy a tagjaiban megfoglyatkozott káptalan élén üdvözli a főpásztort egy sok megpróbáltatással eltelt év után. Azzal végezte beszédét, hogy az újév hozza el a megkönnyebbülést, hogy a főpásztor békében kormányozhassa egyházmegyéjét az újévben. A megyéspüspök kegyesen, szeretettel fogadta a tisztelgést s válaszában viszonzta a jó kívánatokat.

* A Katholikus Kör tisztelgése.

A Katholikus Kör választmánya tegnap d. e. küldöttségileg tisztelgett az újév alkalmából a Kör elnökénél dr. Karácsonyi János apátkanonoknál és a Kör alelnökénél dr. Vucskics Gyulánál. Az elnök és az alelnök szíves szavakkal köszönték meg a kifejezett jó kívánatokat.

* **Kirendelés.** A. m. kir. igazságügy-miniszter Balázs Jenő élesdi kir. járásbíró-sági joggyakornokot az élesdi kir. járásbíró-ságnál alkalmazott ügyészégi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

* A Hadi-hitelintézet fiókja Nagyváradon.

Tudvalevőleg a Budapesti szervezett Hadi-hitelintézet Nagyváradon fiókot szándékozik szervezni s e célra egyelőre félmillió koronát rendelkezésre bocsát, ha a fiók-intézet által kihitelezett összeggel szemben a garancia biztosítva lesz. A megtartott értekezlet alapján megkeresték Nagyvárad városát, hogy az esetleges veszteségek 50 százaléka vállalja el a garanciát. A város elvileg hozzájárult az intézmény támogatásához, azonban érdemleges határozat előtt részletes tájékozódást kíván a szervezetre vonatkozólag. Mint értesülünk, a hadihitelintézet fiókjának ügye

nemsokára a megvalósulás stádiumába jut. A szervezetre vonatkozó adatok és szabályok már megérkeztek Hoffbauer Pál takarékpénztári vezérigazgatóhoz. Pár nap múlva pedig dr. Hegedüs Lóránt országgyűlési képviselő Nagyváradra jön s előadást tart a hadi hitelintézet szervezetről.

* **Virághullás.** Galléri és kisjókai Takács Margitka életének 24-ik évében dec. 30-án este 6 órákor meghalt. Temetése ma, január 1-én d. u. 3 órákor lesz a Lukács György-utca 28. sz. gyászaháztól.

* **Népmozgalmi adatok.** Az elmúlt 1914. év népmozgalmi adatait már összeállította a nagyváradai állami anyakönyvi hivatal. Ezen statisztika szerint úgy a halálozások, mint a házasságkötések száma emelkedett. A halálozások számának emelkedését a háboru okozta, legalább nagyrésztben, amennyiben körülbelül 197 katona halt el az év végéig Nagyváradon, akik mint súlyosan sebesültek, vagy súlyos betegek kerültek Nagyváradra s itt haltak el. De ettől eltekintva is, mintegy 50-el több volt a halálozás a polgári egyének között, mint az előző 1913. évben. A házasságkötések száma 62-vel multa fölül az 1913. évben kötött házasságkötések számát. A mozgósítás és háboru folytán több mint 150 házasságot kötöttek, nagyrésztben olyanok, akik addig házasságkötés nélkül éltek együtt. Ha ezeket leszámítjuk, a házasságkötések száma esőkkent, ami természetes is. — A születések száma azonban 73-al nagyobb, mint 1913-ban volt, ami örvendetes, mert a születések számát nem befolyásolta — még a háboru sem. A statisztikai összeállítás különben a következő:

	1913.	1914.
született	1957	2030 + 73
halálozás	1680	1917 + 227
házasságkötés	593	665 + 62

* Karácsonyfa ünnepély az ör-utcai elemi iskolában.

Igen szépen sikerült a tegnap délután fél 5-kor rendezett karácsonyfa ünnepély az ör-utcai elemi iskolában. Az Immaculata-intézet növendékei közül alakult énekkar igen szép karácsonyi énekeket adott elő, majd több kedves kis apróság anyagnak öltözve, adott elő alkalmi versikéket, mely mind a hallgatóság, mind az egybegyűlt sebesült katona közt szép hatást ért el. A kedves kis ünnepély a Hymnus elénekklésével ért véget. A díszes hallgató közönség közt jelen voltak Rimler Károly polgármester, Pallay Lajosné, a Jobbkéz elnökneje, dr. Lestyán Endre plebános és még többen Nagyvárad előkelőségei közül. Az ünnepély után a karácsonyi ajándékokat a teremben külön külön osztották szét.

* Mennyibe kerül a háboru Angliának?

Genfből jelentik nekünk: A párisi lapok londoni tudósítás alapján kiszámítják, hogy a háboru Angliának sokkal több pénzébe kerül, mint eddig hivatalosan bevallották. Guyot 45 millió frankra tette Anglia napi hadiköltségét, holott már augusztus elején 55 millió frank volt Anglia hadiköltsége naponta. Ez augusztus második felében nyolevan millió frankra emelkedett.

Az angol hivatalos statisztika nem vesz arról tudomást, hogy azóta Angliának Törökországgal is háborut kell viselnie és rengeteg összeget emészt fel a katonaözvegyek és árvák nyugdíja, a melyre a hadikormány az önkéntesekkel kötött szerződésében köte-

lezte magát. Kétségtelen, hogy Anglia nagyon érzi a háboru nyomorúságait, mert a kormány felszólítást intézett a londoni lapokhoz, hogy intse a takarékosagra a közönséget. A Daily Telegraph például vasárnap hosszú eikket közölt, hogy a közönségnek takarékoskodnia kell, mert különben beáll az inség.

* **A kongregációk közös áldozása Jézus nevének ünnepén.** Jézus szent nevének ünnepén, január 3 án, vasárnap reggel 7 órakor az összes helybeli Mária-kongregációk közös áldozást tartanak a Szent László-templomban. Ezen közös szent áldozáson úgy a női-, mint a férfikongregációk részt vesznek külön csoportokban a hivatással együtt, hogy az Ur Jézus szent neve iránti hódolatot példájukkal emeljék. E napon kezdődik az a 8 napi idő, mely alatt teljes bucsuban részesülnek azok, akik misét hallgatva meggyónnak és megáldoznak.

x **Megfagyott,** széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos határu az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13-02

* **Az iparsó hivatalos ára 1915-re** Az érdekeltek tudomására adjuk, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter leirata szerint a denaturált iparsóra nézve az 1915. évre is az 1914. évi árak állapították meg és pedig a tiszta iparsó ára 100 métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 K 57 f. a tisztátalan iparsóé pedig 2 K 17 f. 100 métermázsára vagy azonfelüli mennyiségűnél az ár métermázsánként a tiszta iparsónál 2 K 20 f., a tisztátalan iparsónál 1 K 80 f. Nagyvárad, 1914. december hó 31. A nagyvárad-i Kereskedelmi és Iparkamara: dr. Moskovits József elnök, dr. Sarkady Lajos titkár.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Ujévi üdvözlések megváltása.** Ujévi üdvözlét megváltása címen következő adományokat kaptuk a hadbavonultak családjai részére: Kovács Ferenc bélfenyéri körjegyző 3, Povaszán József 2, Bardon Ferenc 10, Krüger Aladár 10, Sady Gyula 6, Karakas Károly 10 kor. Rendelkezési helyére juttatjuk.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **A hadbavonultak családjainak.** A hadbavonult katonák családjai részére újabban a következő adományok érkeztek Nagyvárad város polgármesteri hivatalához: Özv. Vadász Albertné ujévi üdvözlések megváltása címén 20. Dévald Józsefné a Tiszántúl utján 10. Rollinger Vilmosné Váradszőlősről 10, Éberl Kálmán által készített perselyekben a Fekete Sas kávéházban és a Katholikus Népszövetségi Hitelszövetkezet helyiségeiben összegyűlt adományok 20 korona 78 fillér. Mindössze 60 korona 78 fillér.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Családi rum** vaníliával vagy anánisszal literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Pénteken délután: A mozi király.
Pénteken este: Ocskay brigadéros.
Szombaton: Szibill.
Vasárnap délután: Limonádé ezredes.
Vasárnap este: Egy katona története.

Tarka kabaré. Csakugyan tarka volt. Illő Szilveszter-estéhez. Voltak olyan számok, amelyekben művészet ragyogott: Görög Olga éneke, Retteggy Margit szavalata és voltak gyenge próbálkozások, mint Feszthy Irén konferálása és bizonyos Márkus József nevű ur, B) alosztályu kezdő kuplézó humoros világfájdalma. Feszthy Irén jobban tette volna, ha táncolva konferál és Márkus József jobban tette volna, ha a sülyesztőn lép fel és mindjárt el is sülyed. Igen sikerült Sas Ede aktuális humoros prológja, melyet E. Kovács Mariska adott elő igen kedvesen. Farkas Pál mint bohózatíró is bemutatkozott tegnap: „Ferde helyzet” című bohózata a Szilveszter-est hangulatába egészen beleillett. Szabó Böske, Lakatos Ilonka, Perényi Kálmán és Láposi Gusztáv tánca, Farkas Pál kupléi, Bretán Miklós esengő baritonja, Feszty Irén és Tompa Kálmán tánca sok tapsot provokáltak. Az estét stilszerűen fejezte be a „Ripacsok” című vígjelenet, Leövey Leóval, Vank Pistával és T. Pogány Jankával, ami azt jelenti, hogy nemesak a jelenet volt vig, hanem a közönség is, melynek volt alkalma bőven kacagni és a szomorú évből jó kedvel átmenni az ujba.

Ujév napjának délutánján a közönség egy kedvelt műsordarabja: a Mozi király kerül színre, amelynek minden eddigi előadását a legmelegebb siker koronázta.

Ocskay brigadéros előadása. Szarvasi Soma, a szintársulat érdemes tagjának a szinpadtól való bucsuja alkalmából, ujév napjának estéjén, teljesen új betanulással és szereposztással kerül színre Herczeg Ferenc jeles történelmi drámája: az Ocskay brigadéros. A ma esti előadás keretében a címszerepet Bihari Ákos játssza, Dilli, a cigányleány szerepét E. Kovács Mariska játssza és élénken képzelhető, hogy ez a esodásan drámai erejű szerep, mily művészi lesz. E. Kovács Mariska kezeiben. Tisza Ilonát Retteggy Margit játssza és Jutka bájos szerepét Polgár Mariska. A férfiak közül Szörényit a bucsuzó Szarvasi Soma fogja játszani. Tarcstot Sik Rezső, Jávorkát Tóth Elek, Ocskay Sándort Tompa Béla, Königsseg gróftot Varsa Gyula és a kamarást Perényi Kálmán. Ezekből élénken kitetszik, hogy már a szereposztás is oly kiváló, hogy Herczeg Ferenc drámájának ez a reprize méltán ünnepi est számba mehet.

Egy katona története. Régi, de a maga nemében klasszikus értékű drámát elevenít fel vasárnap este a szintársulat drámai személyzete. Színre kerül: Egy katona története, amely annak idején szenzációt keltett és hosszú időn át állandó műsordarabja volt a magyar szinpadoknak. A vasárnap esti repriz keretében a főszerepet Tompa Kálmán fogja játszani.

Legujabb táviratok.

Ötvenhatezer új orosz fogoly.

Berlin, dec. 31. *A Wolfjügnök-ségnek a nagy főhadiszállásról szerzett értesülése szerint a Lengyelországban harcoló német csapatok a lodzi és lovitzi harcokkal kapcsolatos üldözéseik során több mint 56000 foglyot ejtettek és sok orosz ágyút és gépfegyvert zsákmányoltak. A Lengyelországban nov. 21-én megindult offenzívánk összes zsákmánya tehát 136000 hadifogolyra 100-nál több ágyúra és 300-nál több gépfegyverre emelkedett. (Ministertelnökség sajtóosztálya.)*

Győzelmeik minden vonalon.

Budapest, december 31. (Hivatalos.) Tegnap napon az oroszok Bukovinában élénkebb tevékenységet fejtettek ki. Csapatunk Sutzawa folyónál a Szermes felső vidékén tovább nyugatra a Kárpátok gerincein, azután Nagyg völgyében Öörmezőnél ahol tegnap az ellenségnek egy támadása súlyos veszteségek mellett meghiúsult. Végül pedig Latmo felső vidékén az uzsobi szorosostól északra állanak. Ettől a szorosostól nyugatra az ellenségnek, mely az előrenyomulást beszüntette egyetlenegy kárpáti átjáró síncs birtokában.

Gorlice vidékén és Zaklicintől északra keletre az oroszoknak tegnap és múlt északán át is folytatott heves támadásait visszautasítottuk. Viza mentén nyugalom volt. Tovább északra a szövetségesek támadásai előbbre halad. Przemysl előtt megállapítottuk, hogy az orosz járőrök osztrák egyenruhát viseltek.

Az ellenség tisztjei és legénysége, akik ezzel a meg nem engedett hadiesellel élnek, nem igényelhetik a nemzetközi egyezmények és hadiszokások kedvezményeit. A balkáni hadszíntéren a nyugalom tovább tart. Fubinjétől keletre tűzérsgünk a montenegróikat több órai tűzérsgéi harc után visszavonulásra kényszerítette. Höfer, altábornagy. (Min. sajtóosztálya.)

Görögország semleges marad.

Athén, december 31. A görög király a diplomaták fogadásánál kijelentette, hogy Görögország a háboru végéig semleges marad.

Halálraítélt bur tábornok.

Rotterdam, dec. 31. Turkvanoszból jelentik, hogy Allenback bur tábornokot haditörvényszék elé állították és halálraítélték.

London készül a német invázióra.

Berlin, december 31. Brüsszelből jelentik, hogy Kitchener lord felszólította London polgárait, hogy készüljenek el a német invázióra. A lord felszólítására a polgárság 150000 emberből álló polgárőrséget állított fel.

Német sikerek.

Berlin, dec. 31. Nagyfőhadiszállás jelent: Nyugati hadszíntér, a tengerparton általában nyugalom volt. Az ellenség a tüzelést Vestende fűrdőire irányította és a házak egy részét összerombolta, anélkül, hogy katonai értelemben vett kárt okozott volna. Rheinstól délkeletre az Algeranberge eme általunk történt felrobbantása alkalmával egy egész francia század megsemmisült. Chalonsé táborától északra az ellenünk intézett erős francia támadásokat visszavertük. Argonuk nyugati részében csapatunk több egymás mögött fekvő lövészárkok elfoglalásával jelentékeny tért nyertek, miközben több mint kétszázötven franciát elfogtak Tliret környékén.

Toulól északra a franciák támadási kísérletei meghiúsultak. Felső Elzászban Feubemtól nyugatra a francia támadások tüzelésünkben mind összeomlottak. A franciák a birtokunkban lévő Fremback falunak rendszeresen sorra minden egyes házát rommá lőtték. A mi veszteségeink mindazonáltal csekélyek. A keleti hadszíntér, Kelet-Poroszországban és Lengyelországnak a Visztulától északra fekvő részében a helyzet változatlan. Bzura mentén és ettől keletre a harc tovább folyik. Wraiva tájékán támadásunk előbbre haladt. Pilica keleti partján a helyzet változatlan.

NYILTÉR**Boldog újévet**

kiván

t. megrendelőinek és jóbarátainak

Balogh János,

bádogos és szerelő.

Mélyen tisztelt vendégeimnek, jóbarátainak és ismerőseimnek

Boldog újévet

kivánok.

Héder Antal

fodrász.

Teleki-u. 6. sz.

Igazságszolgáltatás.

Január havi esküdtek. Altnóder Vince városi pénztári ellenőr, Bakó Sándor eszmadia Nagyszalonta, Cs. Balogh Imre gazdálkodó Nagyszalonta, id. Bartha László háztulajdonos, Berkes Mór bizt. hivatalnok, Biró Márk tanár, Buday Alajos tanító, Buri Imre földmives Sarkad, Csányi Ákos közjegyzőhelyettes, Csapó Zoltán postaszállító, Erdős Imre eszmadia Nagyszalonta, Eszenyi Károly ref. tanító, Biharkeresztes, Ifj. Fekete Imre földmives Biharkeresztes, Fleishacker Hugó bankhivatalnok, Fodor Ignác kereskedő N. Szalonta, dr. Gerbán Gábor m. aljegyző, Hirschmann Ede fűszerkereskedő, Huszti Sámuel szállító, Karácson András kisbirtokos Berettyóújfalun, Katona József földmives Nagyszalonta, Kenéz János gazdálkodó Nagyszalonta, Kovács János tanító, Kucsera Ferenc cipész Nagyszalonta, Lovadi Lajos földmives Biharpüspöki, Mados Ferenc földmives Nagyszalonta, Menszár Jenő megyei írnok, Molnár István földmives Nagyszalonta, Müller György ármentesítő társulati igazgató Nagyszalonta, Örömy Gyula városi építőmester, Papp Lajos építész Biharkeresztes.

Helyettes esküdtek: Domján János gazdálkodó, Hanga Pál kőmives, Kiss Mihály

szücs, Szabó Dénes fényképész, Szabó Ferenc Kovács, Szegedy József ács, Tóth Albert asztalos, Vajnovszky József lakatos, Zboray Gyula szücs, Zsivanovics Antal hentes.

KÖZGAZDASÁG**Cukorrépa termelők országos értekezlete**

A hadműveleteknek a jövő évre való áthuzódása immár annyira bizonyos, hogy minden gazdának számolnia kell evvel az eshetőséggel a tavaszi munkaprogramm megállapításánál.

A hadműveletek okozta fokozottabb munkáskéz elvonás következményeivel különösen számolnia kell a cukorrépa termelő gazdáknak, de számolnia kell a munkabérek nagymérvű emelkedésével is úgy, hogy e két tényezőre való figyelemmel igen kérdésessé válik, vajon a gazda belemehet-e a cukorrépa termelésébe s ha igen, milyen terjedelemben és milyen feltételek mellett.

A cukorrépa termelés mai terjedelmének fenntartása közérdek s azért mindent el kell követnünk ennek érdekében. Könnyelműen azonban senki sem idézheti fel anyagi romlását, s éppen ezért szükséges, hogy a cukorgyárakkal lehető egyetértésben beszéljünk meg és állapítsuk meg azokat a teendőket, esetleges kormány intézkedéseket a melyek a cukorrépa termelés biztosítása érdekében szükségesek és kívánatosak.

Felhívom tehát a cukorrépa termeléssel foglalkozó tisztelt gazdatársaimat, hogy 1915. évi január hó 10. én a Mezőgazdák Szövetkezetének Székházában (Alkotmány-utca 29. szám) tartandó:

Cukorrépa termelők Országos értekezletén minél számosságban megjelenni sziveskedjenek.

Budapest, 1914. dec. hó 22. én.

Bujanovics Sándor s. k.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.**Belépési felhívás**

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 20-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1915. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1917. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hente ként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önszegélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekklapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1915. január 1-től kezdődő 20-ik ciklusnak tagjai ohajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kosztth Lajos-utca 6. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” igazgatósága.

VIGADÓ**mozgó színház****Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.**

A Vigadó mozgószínház igazgatósága az 1915. évre a leg-híresebb filmgyárosok elsőrendű műsorait kötötte le.

Felhívjuk a n. é. közönség b. figyelmét ünnepi műsoraink megtekintésére!

Ujév első**és másodnapján****pénteken és szombaton.****Előadások délután 3 órától kezdődnek.**

Ma bemutatóra kerül egy három felvonásos dráma

Utazás a halálba**Nátzi, a konyhavezető**

komikus jelenetekkel.

Spanyolországi tájak

természetes felvétel.

A virág

nagyszerű vigjáték.

Kedvezményes jegyek a dohány-tőzsdékben kaphatók.

Teljes 2 órás műsorok. Remek szel-lőztetők. Buffé. Telefon 12—21.

HELYÁRAK: Páboly-ülés 1 korona 20 fill. Zsolye 1 kor. Támlásszék 80 fill. II-ik hely 60 fill. III. hely 40 fillér. —

Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Ünnepen és vasárnap délután 3 órától este 11 óráig.

Ujévi ajándékoknak

megfelelő gyönyörű

manicure, fésű, illatszer és toilette kasetták

legolcsóbban és legszebb kivitelben az

APOLLÓ DROGERIÁBAN

szerezhetők be.

Felhivom igen tisztelt vevőim b. figyelmét kitünő aromájú **likőrjeimre**, azok házilag való készítéséhez szükséges elsőrendű **essentiákra**. Ajánlok kiváló minőségű **rumot** és **teát** meglepő olcsó árban eredeti csomagolásban.

Raktáron vannak az összes **háztartási, betegápolási** cikkek, mindennemű **veg-** és **kötszerek** továbbá **fényképészeti kellékek**.

Ujévi ajándékkul szokásos gyönyörű fali naptárainon és a t. háziasszonyoknál annyira kedvelt mosókönyvem kivül egy igen praktikus hamutartót mellékelek.

Kiváló tisztelettel: **Farkas István „Apolló” drogeriája**

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít **Darabont Gy.** és **Tsa** elsőrendű polári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felül tölkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sennenfeld palota. Telefon 980. szám.

MÁSOLAT.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 9090—1914 M. E. számú rendelete, a buzában vagy rozsbán kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában.

A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. t.-c. 16 § ában nyert felhatalmazás alapján a buzában, vagy rozsbán kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában a következőket rendeli:

1. §. A ki terménybeli járandóságul (javadalmaszást) bizonyos mennyiségű buzának vagy rozsnak szolgáltatására van kötelezve, annak a jelen rendelet hatálya alatt e járandóságnak csupán kétharmadrészét szabad buzában, vagy rozsbán kiszolgáltatnia: egyharmadrésze helyett pedig ugyanannyi mennyiségű árpát, vagy tengerit kell kiszolgáltatnia és az értékkülönbséget a hatóságilag megállapított legmagasabb árak szerint számítva készpénzben kell megfizetnie.

2. §. A ki 1. § ban meghatározott terménybeli járandóságot (javadalmaszást) kétharmadrésznél nagyobb mennyiségben szolgáltatja ki buzában vagy rozsbán, kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Budapest, 1914. december 15.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{4}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.